

Dosarul nr. 3ra-341/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: D. Tricolici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, M. Guzun, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

30 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Gheorghe Climauțan,
reprezentat de avocatul Serghei Craiu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Gheorghe Climauțan împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea
actelor administrative,

împotriva deciziei din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul depus de Gheorghe Climauțan împotriva hotărârii din 30
octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 20 iulie 2017 Gheorghe Climauțan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamantul Gheorghe Climauțan a invocat că, la 20
aprilie 2017 a primit actul de control fiscal cameral nr. 5-678195 din 06 aprilie 2017,
efectuat prin metoda verificării parțiale a corectitudinii calculării, declarării și
achitării impozitului pe venit, întocmit de către inspectorii Serviciului Fiscal de Stat.
Despre efectuarea controlului a aflat din avizul publicat în Monitorul Oficial nr. 119-
126 (6042-6049) din 14 aprilie 2017, privind prezentarea la Oficiul Fiscal Drochia
la data de 18 aprilie 2017, pentru înmânarea actelor.

Reclamantul a invocat că controlul fiscal a fost inițiat în temeiul art. 18 lit. e)
și o), art. 83 alin. (2), art. 87, 215 și 220 din Codul fiscal, fără adoptarea unei decizii
despre inițierea controlului. Reieșind din metoda verificării și constatările din actul
de control, inspectorii fiscali s-au ghidat de prevederile art. 215 alin. (4) din Codul
fiscal, fapt menționat în actul de control în partea ce ține de obligațiunea sa de a
semna actul de control, care prevăd că prin derogare de la dispozițiile alineatelor (2)
și (3), în cazul în care depistarea încălcării fiscale este posibilă în cadrul controlului
fiscal cameral, nefiind necesar controlul la fața locului, funcționarii fiscali sau
persoanele cu funcție de răspundere ale altor organe cu atribuții de administrare

fiscală întocmesc decizia de inițiere a controlului și actul de control fiscal, cu respectarea prevederilor art. 216 alin. (6) și (8).

Consideră reclamantul că calcularea impozitului pe venit în sumă de 153 660,81 lei, conform actului de control, este neîntemeiată și lipsită de bază legală, or, conform pct. 5 din Regulamentul cu privire la determinarea obligației fiscale aferente impozitului pe venit a persoanelor fizice ce nu practică activitate de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 693 din 11 iulie 2018, subiecții impunerii stabiliți prin acest Regulament își determină obligațiile fiscale privind impozitul pe venit după metoda de casă, la caz nefiind stabilit cu certitudine că sumele au fost încasate de facto de către dânsul, pentru a le califica ca venituri în temeiul art. 18 lit. e) și o) din Codul fiscal, precum și nu au fost anexate la actul de control documentele confirmative.

Reclamantul a menționat că la 04 mai 2017 a depus la Serviciul Fiscal de Stat o cerere, prin care și-a exprimat dezacordul cu pct. II din actul de control referitor la aplicarea măsurilor de asigurare a stingerii obligației fiscale, prin sechestrarea bunului imobil cu numărul cadastral 0100424.096 situat în mun. Chișinău, str. Tudor Vladimirescu, 6. În acest sens, a invocat că în actul de control nu au fost stipulate și argumentate suspiciunile apărute în cadrul controlului cameral, precum că bunul poate fi înstrăinat.

A mai indicat că hotărârea nr. 2 a Serviciului Fiscal de Stat cu privire la asigurarea stingerii obligației fiscale, a fost emisă la 13 aprilie 2017, până la data de 18 aprilie 2017, când a fost invitat la Oficiul Drochia prin avizul din Monitorul Oficial.

În opinia reclamantului concluziile și propunerile din actul de control nr. 5-678195 din 06 aprilie 2017, sunt nefondate și neîntemeiate, fiind privat de dreptul de a fi informat despre verificările efectuate, care au durat de la 04 aprilie 2017 până la 06 aprilie 2017, precum și de dreptul prevăzut de art. 8 alin. (1) lit. f) din Codul fiscal – de a prezenta organelor cu atribuții de administrare fiscală și persoanelor cu funcții de răspundere ale acestora explicații referitor la calcularea și achitarea impozitelor și taxelor. Respectiv, consideră că acțiunile funcționarilor fiscali sunt nelegitime și contravin prevederilor art. 200 din Codul fiscal.

A mai indicat că în urma examinării actului de control nr. 5-678195 din 06 aprilie 2017, recepționat la 20 aprilie 2017, a materialelor anexate și a dezacordului contribuabilului din 04 mai 2017, în scopul verificării circumstanțelor suplimentare expuse de către contribuabil, reprezentanții Serviciului Fiscal de Stat au ajuns la concluzia că este necesară efectuarea unui control fiscal repetat, ce ar reflecta situația reală privind certitudinea calculării, declarării și achitării impozitului pe venit pentru anul 2014. Astfel, prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 29 din 18 mai 2017 a fost suspendat cazul de încălcare fiscală conform actului de control nr. 5-678195 din 06 aprilie 2017, cu efectuarea controlului fiscal repetat. Ulterior, la 28 iunie 2017, în mod repetat, de către inspectorii fiscali a fost întocmit actul de control fiscal nr. 5-682163, în care au reținut aceleași încălcări ca și în actul de control din 06 aprilie 2017, necătând la faptul că a prezentat acte confirmative cu privire la înlăturarea suspiciunilor asupra faptului că s-ar fi eschivat de la achitarea impozitului pe venit.

Reclamantul a solicitat recunoașterea ilegalității și anularea următoarelor acte ale Serviciului Fiscal de Stat:

actului de control nr. 5-682163 din 28 iunie 2017; actului de control nr. 5-678195 din 06 aprilie 2017; hotărâri nr. 2 din 13 aprilie 2017 cu privire la asigurarea stingerii obligației fiscale; actului de sechestru ca măsură de asigurare a stingerii obligației fiscale din 13 aprilie 2017; deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 136 din 28 iulie 2017 asupra cazului de încălcare fiscală comisă de Gheorghe Climauțan, deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 221 din 02 octombrie 2017 asupra cazului de încălcare fiscală comisă de Gheorghe Climauțan, deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 197 din 12 octombrie 2017 pe marginea contestației împotriva deciziei nr. 136 din 28 iulie 2017, emise de Serviciul Fiscal de Stat și deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 296 din 21 decembrie 2017 pe marginea contestației împotriva deciziei nr. 221 din 02 octombrie 2017 emisă de Serviciul Fiscal de Stat.

Prin hotărârea din 30 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost respinsă acțiunea depusă de Gheorghe Climauțan împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative.

La 06 noiembrie 2018 Gheorghe Climauțan a depus apel împotriva hotărârii din 30 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, iar la 08 februarie 2019 a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc, se confirmă că la 15 decembrie 2018 în adresa părților a fost expediată copia hotărârii motivate a primei instanțe (f.d. 251 vol. I). Însă, date care să confirme recepționarea acestuia la materialele cauzei lipsesc. Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău corect a considerat ca fiind depus în termen apelul depus de Gheorghe Climauțan.

Prin decizia din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Gheorghe Climauțan împotriva hotărârii din 30 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 18 ianuarie 2021 Gheorghe Climauțan, reprezentat de avocatul Serghei Craiu, a depus recurs împotriva deciziei din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului recurentul Gheorghe Climauțan, reprezentat de avocatul Serghei Craiu, a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, precum și faptul că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei.

În special, s-au indicat aceleași temeiuri și argumente pentru admiterea acțiunii, ce se conțin și în cererea de chemare în judecată.

Recurentul a specificat că copia deciziei instanței de apel a recepționat-o la data de 18 decembrie 2020.

Prin referința depusă la 16 februarie 2021, intimatul Serviciul Fiscal de Stat a solicitat respingerea recursului depus de Gheorghe Climauțan, reprezentat de avocatul Serghei Craiu și menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Gheorghe Climauțan, reprezentat de avocatul Serghei Craiu, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

Conform art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.245 alin.(1).

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În acest context, este de menționat că în corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție, prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

Prin prisma art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din actele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la data de 21 octombrie 2020 (f.d.232 vol. II).

Tot din actele cauzei rezultă, că decizia motivată din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurentului Gheorghe Climauțan, avocatului Serghei Craiu, prin intermediul poștei electronice, la adresa indicată în antetul cererii de chemare în judecată, precum și a cererii de recurs: sergiu_craiu@yahoo.com (f.d. 1 vol. I, f.d. 248 vol.II), la data de 14 decembrie 2020 fapt confirmat prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice, anexat la materialele dosarului (f.d. 245 vol. II, verso).

Astfel, termenul de depunere a recursului și-a început curgerea la data de 15 decembrie 2020, ziua imediat următoare de la data notificării deciziei contestate și a expirat la 13 ianuarie 2021, zi de miercuri.

Însă, recursul împotriva deciziei din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost depus la data de 18 ianuarie 2021 (f.d.248 vol. II), adică peste termenul de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel prevăzut de art. 245 alin. (1) din Codul administrativ.

În acest sens, se constată că recurentul Gheorghe Climauțan, reprezentat de avocatul Serghei Craiu, a neglijat obligația de a se conforma prevederilor art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, adică de a prezenta recursul în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei, termen care a expirat la data de 13 ianuarie 2021.

Din aceste motive, recursul depus de Gheorghe Climauțan, reprezentat de avocatul Serghei Craiu, împotriva deciziei din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, necesită a fi declarat inadmisibil, deoarece neîndeplinirea oricărui act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că în conformitate cu art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

De altfel, recurentul Gheorghe Climauțan, fiind partea interesată în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță.

Mai mult, este de menționat că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În conformitate cu art. 36 alin. (2) Cod administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Sub acest aspect, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că reprezentantul recurentului Gheorghe Climauțan, avocatul Serghei Craiu, care a participat la examinarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel și conform mandatului de avocat dispunea de dreptul să conteste decizia instanței de apel, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorat cu desăvârșire, care în consecință a generat omiterea termenului prescris la art. 245 din Codul administrativ.

Conform art. 65 alin. (1), (2) din Codul administrativ dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise. Astfel, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

La caz, recurentul Gheorghe Climauțan, reprezentat de avocatul Serghei Craiu nu a depus cerere privind repunerea recursului în termen, în sensul art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind declarative invocările recurentului Gheorghe Climauțan, reprezentat de avocatul Serghei Craiu, precum că a recepționat copia deciziei instanței de apel la data de 18 decembrie 2020, deoarece nu au fost prezentate probe concludente și pertinente în vederea confirmării acestui fapt.

Or, în cazul acceptării unui recurs tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Completul constată că extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice, atașat la materialele cauzei de către reprezentantul instanței de apel, demonstrează

incontestabil că decizia din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost adusă la cunoștința efectivă a reprezentantului recurentului, Gheorghe Climauțan avocatului Serghei Craiu, la 14 decembrie 2020, iar acțiunile în cauză se încadrează în rigorile art. 96 alin. (1) din Codul administrativ.

În acest context se aduc prevederile art. 1 din Legea cu privire la avocatură, conform căreia profesia de avocat este exercitată de persoane calificate și abilitate, conform legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții lor.

Astfel, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia în temeiul art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, de a declara inadmisibil recursul depus de către Gheorghe Climauțan, reprezentat de avocatul Serghei Craiu.

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (1), art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul depus de către Gheorghe Climauțan, reprezentat de avocatul Serghei Craiu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan